

Stichting 4 Oost

Jaarverslag 2021

**Wilminktheater Enschede
Deventer Schouwburg
Schouwburg Hengelo
Zwolse theaters**

Voorwoord

Na 2020 stond ook 2021 in het teken van de Corona-crisis. Langdurige sluiting van theaters en (forse) beperkingen op het aantal bezoekers tekenden het verslagjaar.

Binnen het bestuur van 4-Oost heeft regelmatig uitwisseling van kennis plaatsgevonden en zijn er inschattingen gemaakt over de gevolgen van de sluiting. Wat zijn de gevolgen voor de theaters en wat voor de podiumkunstenaars, de makers?

We hebben er naar gestreefd om zoveel mogelijk aanbod van podiumkunsten te kunnen aanbieden. In een kleinere setting, buiten, digitaal en/of onder voorwaarden die er tot maart 2020 niet waren. Het aantal producties en de aantallen bezoekers waren echter fors lager dan in een normaal referentiejaar.

Eind 2020 heeft het bestuur besloten een regeling voor het financieel ondersteunen van makers te introduceren, afgestemd met de Provincie Overijssel. In 2 tranches hebben makers een aanvraag in kunnen dienen. Deze zijn beoordeeld door een beoordelingscommissie en aan 13 aanvragen is een bijdrage toegekend (totaal € 414.500).

Na de opstart in het voorjaar 2022 is duidelijk dat de sector niet zondermeer terug is op het oude niveau. Bezoekers komen nog niet in volle omvang naar de voorstellingen en verschraving van het aanbod is een aandachtspunt.

De 4-Oost theaters blijven innoveren, samenwerken en investeren. Een opdracht die nu mogelijk belangrijker is dan ooit.

Jaco Cornelissen

Voorzitter bestuur Stichting 4 Oost

Door de Corona maatregelen hebben veel van onze activiteiten en voorstellingen geen doorgang kunnen vinden. Wij hebben nieuwe projecten opgezet of bestaande projecten aangepast naar de geldende Corona maatregelen. Gezien het verminderde aantal activiteiten alle 4 Oost theaters een lager bedrag aangevraagd. De bijdrage bedroeg € 62.500,-, dat is 50% van het normale jaarbedrag.

De vier theaters van Stichting 4 Oost programmeren hun aanbod van voorstellingen en concerten aan de hand van een eigen geformuleerd stadsprofiel. Deze profielen worden in dit jaarverslag per theater uitgebreid beschreven. Deze profielen zijn verschillend. Elke stad heeft in culturele en maatschappelijke zin een eigen identiteit met de daarbij bijhorende wensen en verlangens van de inwoners omtrent de programmering. Wat niet passend is voor Deventer, past vaak wel in Zwolle. En omgekeerd. Dit geldt natuurlijk ook in relatie tot Enschede en Hengelo.

Ischa Arnoldus, Jaco Cornelissen, Raoul Boer, Rob Zuidema

Dit verslag volgt de nummering van de subsidievoorschriften voor de periode 2016 t/m 2030 (subsidiebeschikking van de Provincie Overijssel d.d. 25 juli 2017).

2. a Het Oosten in de spotlights

Het theateraanbod in het Oosten van Nederland is groter dan op het eerste oog zichtbaar. Naast het bombast van de gesubsidieerde gezelschappen is in de luwte een groeiend aanbod van andere initiatieven. Dit tezamen is het aanbod wat wij als 4-oost theaters graag laten zien. Soms is het streek eigen en in dialect, soms een productie gemaakt door een in de regio wonende professionele artiest die fier is op zijn of haar streek, soms zijn het semi amateurs in samenwerking met professionals uit Gelderland of Overijssel. De professionele gesubsidieerde gezelschappen uit het Oosten willen zich graag steeds steviger wortelen in de kernsteden en in de regio. In overleg met de gezelschappen zorgen wij ervoor dat hun aanbod goed verspreid te zien is in de regio. Tevens proberen wij deze gezelschappen meer aan onze 'huizen' te binden zodat er herkenning bij het publiek ontstaat en er trots groeit voor wat er in Oost Nederland allemaal gemaakt wordt.

Juist de combinatie van de in de Oost Nederland gevestigde professionele gezelschappen en de regio-eigen parels, maken onze theaters waarlijk theaters van en in het Oosten. Alle genres komen aan bod. De troubadour uit Twente staat gebroederlijk naast het toneelstuk uit Arnhem en de opera uit Enschede wordt in de kleine zaal geflankeerd door een Sallands revue. Door de bijdrage van 4 Oost zijn wij in staat dit aanbod in de gehele provincie onder de aandacht te brengen.

2. b en c Monitor pdf Stichting 4 Oost

STICHTING 4 OOST

Programmeringsfonds voor de vier grote theaters in de provincie Overijssel. Deventer - Enschede - Hengelo - Zwolle.
Dit fonds is mogelijk gemaakt door een bijdrage van de provincie Overijssel.

Projectenmonitor 4 Oost - Samenvatting alle theaters per kalenderjaar

Periode	Theater	Aantal voorstellingen			TOTAAL	Aantal bezoekers			TOTAAL
		Aantal voorstellingen Oostelijk door Rijk of Provincie gesubsidieerd	Aantal voorstellingen Oostelijk, niet door Rijk of Provincie gesubsidieerd	Aantal voorstellingen niet-Oostelijk door Rijk of Provincie gesubsidieerd		Aantal bezoekers Oostelijk door Rijk of Provincie gesubsidieerd	Aantal bezoekers Oostelijk, niet door Rijk of Provincie gesubsidieerd	Aantal bezoekers niet-Oostelijk door Rijk of Provincie gesubsidieerd	
2008	Deventer	19	-	11	30	5.330	-	3.966	8.696
	Enschede	22	12	34	68	11.967	2.622	8.011	22.000
	Hengelo	11	10	31	52	2.693	3.557	5.210	11.460
	Zwolle	27	4	63	94	9.179	632	13.528	23.339
2008	Totaal	79	26	139	244	28.569	6.811	37.591	65.465
2009	Deventer	19	7	20	46	4.772	1.548	4.750	11.070
	Enschede	43	19	48	110	24.205	4.919	7.208	36.332
	Hengelo	8	14	45	67	1.510	5.047	8.657	15.214
	Zwolle	40	10	57	107	8.473	3.499	16.927	29.899
2009	Totaal	110	50	170	330	38.960	15.013	37.591	92.524
2010	Deventer	24	2	17	43	3.903	94	3.031	7.028
	Enschede	37	20	37	94	24.251	5.375	7.352	37.478
	Hengelo	15	14	35	64	2.569	3.332	5.511	11.412
	Zwolle	38	5	53	96	10.185	1.430	11.537	23.152
2010	Totaal	114	41	137	295	41.308	10.234	27.541	79.083
2011	Deventer	25	7	21	53	5.038	1.283	3.909	9.630
	Enschede	37	12	35	84	20.437	2.748	7.128	30.311
	Hengelo	16	15	42	73	3.140	4.590	6.832	14.562
	Zwolle	43	9	62	114	9.954	1.829	10.654	22.447
2011	Totaal	121	43	160	324	38.579	10.448	27.923	76.950
2012	Deventer	24	3	18	45	4.875	380	3.733	8.988
	Enschede	39	8	35	82	23.172	1.475	8.290	32.937
	Hengelo	16	13	34	63	2.837	3.180	6.140	12.157
	Zwolle	34	7	53	94	9.852	1.130	12.607	23.589
2012	Totaal	113	31	140	284	40.736	6.165	30.770	77.671
2013	Deventer	18	13	14	45	3.738	3.139	2.712	9.589
	Enschede	34	25	45	104	19.258	7.736	12.317	39.311
	Hengelo	13	10	37	60	2.715	3.345	5.733	11.854
	Zwolle	38	13	45	96	8.471	2.736	9.074	19.251
2013	Totaal	103	61	142	306	34.242	16.957	28.836	80.038
2014	Deventer	13	5	10	28	3.988	481	3.243	7.712
	Enschede	42	40	30	112	21.731	8.839	8.533	39.103
	Hengelo	13	8	51	72	1.685	2.140	8.832	12.657
	Zwolle	48	9	57	112	11.701	3.105	11.482	26.288
2014	Totaal	114	62	148	324	39.305	14.565	32.090	85.960
2015	Deventer	13	5	14	32	2.966	1.443	3.314	7.123
	Enschede	33	41	52	126	18.322	10.273	8.485	37.080
	Hengelo	12	5	43	60	1.730	1.406	6.503	9.648
	Zwolle	30	18	69	117	8.398	6.581	13.528	28.507
2015	Totaal	88	69	178	335	30.825	19.703	31.830	82.358
2016	Deventer	11	4	25	40	2.451	597	4.536	7.584
	Enschede	44	34	42	120	17.830	8.055	8.216	34.110
	Hengelo	17	8	53	78	2.773	4.401	10.828	18.002
	Zwolle	24	31	82	137	5.515	6.846	13.001	25.362
2016	Totaal	96	77	202	375	28.579	19.899	36.581	85.068
2017	Deventer	25	12	25	62	3.048	3.000	5.520	9.568
	Enschede	32	38	43	113	18.118	11.726	9.983	39.827
	Hengelo	18	10	37	63	2.401	3.671	6.083	12.155
	Zwolle	31	26	81	138	8.895	2.944	16.570	28.418
2017	Totaal	104	86	186	376	32.462	21.341	36.165	89.968
2018	Deventer	12	7	25	44	2.605	970	5.501	9.076
	Enschede	39	55	35	129	18.777	18.311	7.573	44.661
	Hengelo	10	6	50	66	1.623	2.703	8.911	13.237
	Zwolle	25	27	62	114	6.558	2.453	11.635	20.646
2018	Totaal	86	95	172	353	29.563	24.437	33.620	87.620
2019	Deventer	14	11	29	54	3.519	2.369	5.398	11.286
	Enschede	33	54	51	138	17.782	19.743	11.479	48.984
	Hengelo	18	11	42	71	2.957	4.537	6.326	13.820
	Zwolle	38	46	82	164	8.598	7.667	16.810	33.075
2019	Totaal	101	122	204	427	32.856	34.316	40.013	107.185
2020	Deventer	10	9	15	34	1.483	1.135	2.880	5.478
	Enschede	17	55	18	90	5.711	3.130	4.253	13.094
	Hengelo	18	10	31	59	1.795	1.875	3.440	6.910
	Zwolle	49	90	51	190	4.794	3.347	5.403	13.544
2020	Totaal	94	164	115	373	13.783	9.287	15.976	39.026
2021	Deventer	4	4	11	19	590	321	1.017	1.928
	Enschede	18	70	16	104	2.789	12.305	2.040	17.134
	Hengelo	7	5	40	52	554	1.185	2.598	4.315
	Zwolle	20	40	34	103	2.789	3.445	3.051	9.275
2021	Totaal	49	128	101	278	6.702	17.236	8.714	32.652
2022									
2023									
2024									
2025									
2026									
2027									
2028									
2029									
2030									
TOTAAL		1.372	1.058	2.194	4.624	437.428	226.412	417.725	1.081.565

2.d Profielen 4 Oost theaters

De Vier Oost Theaters: 4 THEATERS, EEN DOEL

Schouwburg Hengelo legt het accent o.a. op het programmeren van producties voor de vlakke vloer. Het Wilminktheater en Muziekcentrum Enschede kiest voor een kwalitatief hoogwaardige theater- én muziekprogrammering. De Deventer Schouwburg profileert zich als 'Podium van de Stad'. En bij Zwolse theaters ligt de focus op culturele ontmoeting en beleving. In de ene stad ligt de focus op toneel, in de andere ligt het accent op dans. Het is 'de kunst' om die verschillen te erkennen, te herkennen en daarop in te spelen. Het zijn juist de verschillen tussen de 4 Oost theaters, waardoor de provincie Overijssel zich kan onderscheiden in diversiteit. Het werken vanuit verschillende stadsprofielen heeft zichtbaar resultaat. De herkenbaarheid en identiteit van elk van de vier theaters afzonderlijk wordt steeds duidelijker en wordt ook door het publiek inmiddels herkend, gewaardeerd en als aanvullend beschouwd op het totaal. Ook in gezamenlijkheid slagen de vier theaters er steeds beter in om zich als 'collectief' te profileren. Deze stadsprofielen worden verder versterkt en verdiept.

1. Schouwburg Hengelo

Versterken Profiel

Met de middelen van 4 Oost is in het voorjaar van 2019 een projectleider stadsprogrammering aangesteld. Met de activiteiten die zij initieert en organiseert wordt sindsdien op een structurele basis invulling gegeven aan het profiel Theater van stad. Hierbij is dit jaar in tal van projecten samengewerkt met maatschappelijke en culturele organisaties als Wijkkracht, Tetem en de Slingerbeurs.

Door corona konden tal van activiteiten niet doorgaan, maar er is goede hoop dat in 2022 de draad weer opgepakt kan worden.

Wel is in coronatijd de theaterzaal beschikbaar gesteld aan tal van maatschappelijke organisaties die zelf niet voldoende ruimte hadden om de 1,5 meter afstand te kunnen hanteren. Hiervan hebben o.a. veel scholen gebruik van gemaakt.

Met het Cultuurpodium Hengelo is de samenwerking voortgezet, waarbij iedere maand schrijvers, dichters en beeldend kunstenaars een podium krijgen afgewisseld met muzikale intermezzo's. Door Corona heeft niet iedere cultuureditie plaats kunnen vinden.

Zie de Vide – wisselende tentoonstellingen in de vide van de schouwburg- is dit seizoen gecontinueerd, zij het dat er slechts 2 in plaats van de gebruikelijk 5 tentoonstellingen konden worden georganiseerd. Te zien waren de groepstentoonstelling Humor Helpt, en de duotentoonstelling van Danya en Arent Weevers.

De jaartentoonstelling was dit jaar gewijd aan kunstwerken van Otto Oelen.

Nieuw dit seizoen is Zie de Vensters 2.0. Maandelijks vindt er een wisselende kunstpresentatie plaats voor de ramen in de Carmelfoyer van de schouwburg. Deze is zowel binnen als buiten de schouwburg te bezichtigen.

Daarnaast is er een tussentijdse seizoenspresentatie geweest in september 2021, voor de voorstellingen die later dat seizoen waren geprogrammeerd.

Bijzonder was de Voorstelling 'Empty floor' van Imperfect Dancers Company op donderdag 23 september 2021. Het gezelschap was voor deze voorstelling op zoek naar lokale vrijwilligers om in hun voorstelling te participeren. In totaal hebben 11 lokale senioren geparticipeerd in de voorstelling.

De voorstelling 'Anderhoofd' van Opera Theater Amsterdam (gespeeld op 29 oktober) was gemaakt met mensen die een psychiatrisch verleden hadden. Speciale genodigden waren medewerkers en cliënten van de GGZ.

Ook heeft Schouwburg Hengelo net als de Deventer Schouwburg en Zwolse Theaters een bijdrage ter beschikking gesteld aan toneelgroep Jan Vos voor de zomerproductie "Mansholt". Deze werd op locatie gespeeld, bij een boerderij vlak bij Deventer.

Verstevigen Programma

De uitgangspunten van de programmering van de schouwburg in Hengelo zijn: artistieke profilering met name via de vlakke vloerzaal: moderne dans, hedendaags toneel en jeugdtheater. Circa 35% van het aanbod van professionele voorstellingen krijgt overheidssubsidie. De meeste van deze gesubsidieerde producties staan exclusief voor de regio in Hengelo en daarmee wordt dus een bijdrage geleverd aan diversiteit van het aanbod in Twente.

2. Wilminktheater Enschede

Versterken profiel

Bijna heel Nederland zit op slot tijdens de eerste maanden van 2021, waarin ook enkele weken een avondklok van kracht is. Alle theaters zijn dicht. Maar in Enschede maken de theatertechnici overuren. Onzichtbaar en zichtbaar tegelijk. Ze werken samen met het productieteam aan talloze uitzendingen van WM | TV, de digitale poot van Wilminktheater en Muziekcentrum Enschede (WME). Voorstellingen die normaalgesproken live zouden worden gespeeld, bereiken het publiek nu via een livestream. Dat geldt bijvoorbeeld voor de Kindermuziekweek, inclusief het BigBang Festival en de uitreiking van de Willem Wilmink Prijs aan winnaar Typhoon. Pianist Henk Ruiter maakt een nieuwe serie 'Henk Ruiter ontmoet...', waarin hij aan de vleugel gasten ontvangt voor een goed gesprek en enkele liedjes.

Het bekroonde jeugdboek Johannes de Parkiet is de basis voor de locatietheatervoorstelling *Vreemde Vogels*, waarin poppen een hoofdrol spelen. En dus is Van Veldhoven nauw betrokken bij deze eigen productie van WME. De voorstellingen worden gespeeld op bijzondere locaties in de natuur in samenwerking met Landschap Overijssel. De première is op 30 juli op landgoed Schuttersveld in Enschede, daarna volgen voorstellingen in Dalfsen, Steenwijk en Harderwijk.

Het Wilmink Project Orkest, samengesteld uit een pool van ruim 80 topmuzikanten van orkesten in Oost-Nederland, wordt meerdere keren ingezet. Zo neemt het orkest in juli de muziek op voor de trailer van *De Harmonie*. Dit is een muzikale theatervoorstelling in wording van de hand van regisseur Jasper Verheugd. De bedoeling is dat het stuk in 2023 in verschillende Nederlandse theater te zien is, te beginnen in Enschede. In november 2021 dirigeert Pijnappel het Wilmink Project Orkest tijdens *Queen Live* in een uitverkocht Muziekcentrum.

Soms heeft een theatermaker een duwtje in de rug nodig voor zijn of haar productie. Professionele ondersteuning van WME (marketing, kaartverkoop, productie) kan dan de voorstelling verder brengen.

Theatergroep De Jonge Honden doet een beroep op WME voor een financiële bijdrage voor de openluchtvoorstelling Spaghettirellen, die in de zomer op verschillende plekken in Twente te zien is. King's Men speelt al enkele jaren viertalige versies (in het Twents, Nederlands, Duits en Engels) van Shakespeare-klassiekers. In de zomer is Hamlet aan de beurt, met een première op landgoed De Hooge Boekel. WME levert een financiële bijdrage. In september volgt een reprise van MacBeth.

'Tot Tubbig En Verder', opgehangen aan de Boerenopstand van 1971. Deze eigen productie van WME wordt in november en december gespeeld in een tot theater omgetoverde sporthal. Het is meer dan zomaar een voorstelling. De lokale gemeenschap is volop betrokken als vrijwilliger op of achter het toneel. Bovendien brengt het verhaal veel teweeg in Tubbergen en omgeving. Bezoekers gaan (soms na jaren van stilzwijgen) weer met elkaar in gesprek over het beladen onderwerp. Dat is precies de bedoeling. Theater maakt de tongen los.

Met de campagne 'Hart voor theater' sluit Wilminktheater en Muziekcentrum Enschede medio 2021 het publiek opnieuw in de armen. Niet letterlijk, want de anderhalve meter-regel geldt op dat moment nog altijd. 'Hart voor theater' keert op alle mogelijke manier terug bij Wilminktheater en Muziekcentrum Enschede. De slogan met een groot rood hart is niet alleen op de gebouwen te zien, maar ook te vinden op borden langs de weg, op de website en in (online) commercials.

Verstevigen programma

Het Wilminktheater en Muziekcentrum Enschede heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een broedplaats voor makers. Van regionaal talent tot artiesten met (inter)nationale uitstraling. De makers zijn en blijven het uitgangspunt van onze programmering voor een zo breed mogelijk publiek. Zij zijn de basis onder alles wat we doen.

Symfonieorkest Phion en De Nationale Reisopera zijn onze huisgezelschappen: ze repeteren bij ons en voeren hier hun premières uit. We zoeken samen naar een optimaal en duurzaam gebruik van de grote zaal en andere faciliteiten.

Wilminktheater en Muziekcentrum Enschede is de komende jaren home away from home voor onder meer het Scapino Ballet, het Metropole Orkest, het Noord Nederlands Toneel en het ZO! Gospel Choir uit Amsterdam. We zijn met deze bijzondere partijen verdiepende relaties aangegaan. Zo leggen we een duurzame connectie tussen makers en publiek.

Naast 2020 zou ook 2021 het jaar worden waarin de eigen producties/programma's een nog steviger bedding in de programmering zouden krijgen. De maanden september (seizoenopening), december (kerstperiode) en juni (seizoenafsluiting) zouden worden vrijgemaakt voor eigen producties. Ook de zomer wordt gebruikt voor locatieprojecten. Dat is door Corona niet volledig uitgevoerd maar wordt in de komende jaren gecontinueerd.

Van diverse fondsen zijn bijdragen ten behoeve van de programmering ontvangen, waarmee het mogelijk was om producties te ontwikkelen en op te voeren, ook bij lagere bezoekersaantallen. Onze dank gaat uit naar het Fonds Podiumkunsten, de Lerak Foundation, het Kickstart Cultuurfonds, het Prins Bernhard Cultuurfonds, Apollo, het V-fonds, het Paul Pella-fonds en overige ondersteuners.

3. Deventer Schouwburg

Versterken Profiel

De Deventer Schouwburg profileert zich als Podium van de Stad. Onder deze merknaam vallen alle initiatieven die voor en door de stad bedacht en geproduceerd worden binnen de Deventer Schouwburg. De Deventer Schouwburg wordt daarin niet alleen gebruikt als theater, maar heeft ook

een functie als ontmoetingsplek. De Deventer Schouwburg is een culturele ontmoetingsplaats voor alle Deventernaren. De kracht van deze activiteiten ligt hem in het feit dat er in co-creatie gewerkt wordt in plaats van aanbod-gestuurd. Onze medewerkers programmering hebben intensief contact met alle groepen, verenigingen, onderwijsinstellingen, maatschappelijke en culturele organisaties en amateurgezelschappen in de stad.

Verstevigen programma

De Deventer Schouwburg kiest voor de presentatie van een overzicht van het Rijksgesubsidieerde aanbod uit Oost-Nederland. Wij zien het als een uitdaging om samen met de gezelschappen en de 4 Oost partners het publiek te interesseren voor dit hoge kwaliteitsaanbod geproduceerd in en uit Landsdeel Oost. De Deventer Schouwburg schenkt vooral aandacht aan de Oostelijke gezelschappen: Toneelgroep Oostpool, Phion, Introdans, Jens van Daele, Reisopera, Theater Sonnevand, Gnaffel en Introdans.

Naast deze gezelschappen met landelijke subsidie werkt de Deventer Schouwburg samen met enkele Oostelijke gezelschappen met provinciale of stedelijke subsidie.

II. De Deventer Schouwburg presenteert een groot aantal (Rijks) gesubsidieerde toneel- en dansgezelschappen. Wij zien het als onze taak om de BIS gezelschappen en het kleinere (gesubsidieerd) aanbod in ons theater te laten zien.

III. Tevens bieden wij ruimte aan professioneel jong talent uit de opleidingen van Artez en de jonge makers bij de BIS gezelschappen. Want zonder speelplekken voor deze groep is er straks geen 'groot talent' meer.

Deventer 2021, het is Corona. Het ene moment konden de theaters open, daarna weer maanden dicht. Van een normale programmering of projecten met de stad was gedurende het gehele jaar geen sprake. Van januari tot juni was het theater gesloten voor voorstellingen, daarna weer stapsgewijs open en vanaf eind november weer dicht. Met vereende krachten hebben we gekeken wat wel kon en vooral de digitaal techniek bracht uitkomst en nieuwe inzichten. Dit alles te samen leverde uiteindelijk een paar prachtige projecten en voorstellingen op.

In de eerste maanden van 2021 hebben we de scholen binnengehaald. Van voortgezet onderwijs tot HBO, allemaal zijn ze in ons huis geweest. Zij zochten ruimte om live lessen, examens en ook projecten te geven waarbij ze de 1,5 meter konden waarborgen. Maandenlang hadden we studenten en leerlingen in het pand die van allerlei (theater/muziek) workshops en lessen kregen. Het was een bruisend geheel in het pand binnen de veilige 1,5 meter. Het podium van de Grote Zaal was omgetoverd tot een grote college zaal waar veel examens werden afgenomen. Repetities van het schoolorkest konden veilig plaatsvinden in ons pand met een digitale einduitvoering als kers op de taart. In de maand juni en juli kwamen vooral de basisscholen de eindmusical van groep 8 opvoeren op het podium van de Grote Zaal. Geholpen door onze techniek en dramaturgen werden dit pareltjes van voorstellingen. Met trotse familie en vrienden in de zaal op keurige 1,5 meter afstand.

In de zomer kon ons publiek naar het buitenspektakel 'Mansholt' van Stg Jan Vos op het terrein van de boerderij 'Bij Tjoonk' in Bathmen. Over een thema dat zeker in deze provincie speelt: de schaalvergroting van de landbouw en de gevolgen ervan. Gegoten in het levensverhaal van Sicco Mansholt, de grondlegger en uiteindelijk criticaster van deze landbouwhervorming. Deze voorstelling is door de 4 Oost theaters mede geïnitieerd en betaald om te zorgen voor actueel en 'veilig' theater in de zomer. Alle voorstellingen waren uitverkocht. Het publiek smulde weer van echt theater.

Na de zomer begint langzaam het theaterleven weer vorm te krijgen, we konden weer beginnen met 2/3 bezoekers in de zalen + de extra Corona Check. Bij de 1ste voorstelling van het seizoen door

Herman van Veen was het applaus voor aanvang ongelofelijk, er werd mening traantje weggepinkt door artiesten, techniek en publiek. Het kon weer, de emotie was die eerste avond enorm. Bij alle voorstellingen in de weken erna bleef de ontroering dat bezoek aan theater weer mogelijk was voelbaar. Het project met de stad in september met kinderen van de Tintaan (basisschool voor vluchtelingen) & vluchtelingenwerk i.s.m. muzikant Frank Blueka gaf weer duidelijk aan wat de maatschappelijke waarde is van theater. De BIS gezelschappen hadden hun voorstellingen zo gemaakt dat ze zeker konden spelen, ook als de toegestane bezoekersaantallen weer zouden veranderen. Onze eigen Oostelijke gezelschappen als de Reisopera, Introdans, Sonnevand en Oostpool waren weer te zien.

Helaas was het eind november weer uit met de pret. Theaters weer geheel gesloten. Maar we hadden geleerd van de afgelopen jaren en konden snel schakelen. December stond in het teken van de digitale projecten. Een prachtige Deventer Jan Terlouw Lezing met oa Claudia de Breij waar 13.000 mensen naar hebben gekeken, een online interview van Raster over diversiteit en 'zijn wie je bent' voor scholen en een Dickens hoorspel voor op locatie in verzorgingshuizen in de stad waren het resultaat.

Terugkijkend hebben we het nooit zo druk gehad als in 2021 met telkens 'omdenken' en kijken wat wel mogelijk was. Mede dankzij de gelden van 4 Oost konden wij projecten waarmaken. We hebben in 2021 vele nieuwe vrienden gemaakt en de banden aangehaald met scholen, maatschappelijke instellingen en bedrijven. We hebben elkaar geholpen & ondersteund waar mogelijk. Het was enerverend, uitputtend, frustrerend, bruisend.... alle emoties zijn voorbij gekomen. Maar saai was het nooit in 2021, nee dat zeker niet.

4. Zwolse theaters

Versterken Profiel

Enkele hoogtepunten uit wederom een bijzonder en weerbarstig theaterjaar door de invloeden van corona.

Maart Gemeenteraadsverkiezingen & Rood Konijn Wit Konijn.

Stickers plakken en hokjes plaatsen: binnen drie kwartier verandert Theater de Spiegel in Zwolle voor één keer in een stemlokaal. Dit keer geen Bert Visscher, Danny Vera of Masha en de Beer, maar Zwollenaren die hun democratisch recht gaan benutten. Op de plek waar publiek normaal de jas inlevert en een drankje drinkt, staan voor het eerst stemhokjes. We voelen ons echt het Theater als Plein van de Stad. Ook stellen we gratis kaartjes beschikbaar voor een bijzondere theaterervaring in deze maand, precies een jaar nadat alle theaters door corona moesten sluiten: In theaters over de hele wereld, van Argentinië tot Australië en van India tot Nederland, gaan acteurs (zoals in Zwolle Rosa da Silva) het toneel op om de kracht van theater te tonen. Elk theater zal in zijn eigen tijdzone om acht uur aanvang geven voor Wit Konijn Rood Konijn in de eigen taal.

Mei HEEN

Zwolse theaters coproduceert met Theatergroep De Jonge Honden voor het eerst een grote Theater na de Dam productie, genaamd "HEEN". Op vrijdag 2 oktober 1942 werden minstens 84 Joodse Zwollenaren door de bezetter bijeengebracht in de gymnastiekzaal van het toenmalige Celeanum aan de Veerallee. Vrouwen en kinderen van circa 60 Zwolse Joodse mannen die sinds de zomer van dat jaar gedwongen te werk waren gesteld in Nederlandse werkkampen. Op zaterdag 3 oktober werd de vrouwen en kinderen onder het mom van gezinshereniging naar het doorgangskamp Westerbork gedeporteerd. Vanuit daar werden de mannen, vrouwen en kinderen naar de vernietigingskampen in

het Oosten gedeporteerd. Twintig jongeren liepen op dinsdag 4 mei 2021 HEEN, de route die Joodse Zwollenaren op vrijdag 2 oktober 1942 liepen. Vanuit hun voormalige woonadressen in Zwolle, te voet richting het Celeanum aan de Veerallee. Met lichtobjecten wierpen we licht op de gelopen routes in 1942 en deelden we in woord en muziek de verhalen van deze Zwollenaren. De routes met verhalen en livemuziek werden gevolgd door camera's en via een stream en RTV Oost live te volgen.

Augustus NEST Festival

Tijdens de eerste editie van het NEST Festival op 28 en 29 augustus 2021 presenteerden drie makers (Vera Bon, Yeliz Dogan en Lieke van der Vegt) zich aan het Zwolse publiek. Het afgelopen jaar hielden singer-songwriter Vera Bon, actrice en theatermaker Yeliz Dogan en performancekunstenaar Lieke van der Vegt elk een mini-residentie bij Werkplaats Zwolse theaters. Met ieder een eigen droom, plan en onderzoek werkten ze aan een voorstelling – met drie keer een veelbelovend resultaat dat smaakte naar meer. Daarom nodigde Zwolse theaters Vera, Yeliz en Lieke nogmaals uit als artists in residence, op 't NEST, de zolder van Schouwburg Odeon. Dit keer voor een residentie van een jaar. Zo krijgen ze de kans om onder de vleugels van Zwolse theaters te werken aan voorstellingen en projecten, en is er volop ruimte voor experiment, kruisbestuiving en uitwisseling. Het eerste resultaat was te zien tijdens het NEST Festival op zaterdag 28 en zondag 29 augustus. Het NEST Festival werd mogelijk gemaakt dankzij 4 Oost en het Fonds Podiumkunsten.

Verstevigen Programma

Zwolse theaters blijft de keuze maken een rijke schakering van gesubsidieerd en overig kwetsbaar aanbod (o.a. kamermuziek) aan te bieden en commitment hierop te blijven uitbreiden door bijzondere marketinginspanningen als de ontwikkeling van de serie 'Op Ontdekkingsreis'. Zwolse theaters richt zich op 4 pijlers: jeugdprogrammering, dans, toneel en klassieke muziek (inclusief opera). Voor bijvoorbeeld de klassieke muziek is de reeks Klassiek op Zondag ontwikkeld, voor de dans in de vlakke vloer zaal de serie Dans op Donderdag.

Uit het Oostelijke gesubsidieerde aanbod wil Zwolse theaters een zo groot mogelijk aandeel programmeren, variërend van alle producties in De Spiegel van De Nederlandse Reisopera aangevuld een uitgebreide concertreeks van Phion tot aan de vlakke vloer producties toe van Oostpool en Gnaffel. Met een aantal gezelschappen heeft Zwolse theaters sinds jaren een nauwere samenwerking. Om tot een nauwere band tussen de bezoeker en deze gezelschappen te komen wordt van deze kerngezelschappen meer aanbod getoond dan overige gezelschappen en wordt er meer randprogrammering ge(co)produceert. De meeste BIS-gezelschappen blijven geprogrammeerd in Zwolle naast een groot aanbod van door Fonds Podiumkunsten ondersteunde producties. Er wordt extra nadruk gelegd op voorstellingen in de vlakke vloerzaal. Zwolse theaters is aangesloten bij de Co-Producers (o.a. Toneelschuur, Rotterdamse Schouwburg, Frascati) en het Vlakke Vloer Platform. Onze programmering vormt deels onze profielversterking.

Een aantal hoogtepunten in 2021: de serie van Phion LIVE in juni 21, de première van La Traviata door de Nederlandse Reisopera, de verjaardag (50!) van Introdans. Meer premières, van bijvoorbeeld Bertolf maar ook Rumah Shaya van Meraki Theaterproducties en Bovenste Knoopje Open met Liftmuziek, voormalig artist in residence bij Zwolse theaters. Nieuwe concepten zien het licht, zoals Zwolse noten – acht composities van Zwolse componisten. Ook nieuw: Het Huis op de Kop, mogelijk gemaakt door 4 Oost en Hervormd Weeshuis. Een project waarbij De ZAAKA en Zwolse theaters samen een educatieprogramma bedachten en uitvoerden rondom een voorstelling. Een samenwerking die smaakt naar meer!

2. j Samenwerking OKTO

CORONA STEUN REGELING DOOR STICHTING 4 OOST

Stichting 4 Oost heeft vanuit haar doelstelling “.. de culturele infrastructuur en het culturele aanbod in de provincie Overijssel te versterken...” een tijdelijke regeling ontworpen voor in de Corona periode waarbij een bedrag van € 500.000 beschikbaar wordt gesteld voor het realiseren van professionele, kwalitatief hoogwaardige (muziek)theaterproducties in Overijssel. De regeling was bestemd voor gezelschappen en makers gevestigd in de provincie Overijssel of met een aanwijsbare link met de provincie Overijssel en was specifiek bedoeld voor (muziek)theaterproducties met een professioneel karakter die een bijdrage leveren aan het culturele aanbod in de provincie Overijssel. De producties moesten enerzijds geschikt zijn voor de grote podia (het stedelijk gebied) en anderzijds voor de kleine podia (de kernen) van de provincie en plaatsvinden binnen de periode 1 juli 2021 - 30 juni 2023. Voor de honorering was een voorwaarde om in tenminste vijf OKTO Theaters en twee 4 Oost theaters te kunnen spelen, de aanvragers dienden deze lijst in bij de aanvraag. Voor de locatieproducties was deze voorwaarde niet van toepassing. In twee periodes kon de subsidie aangevraagd worden: vóór 30 september 2021 en vóór 31 december 2021.

Via alle mediakanalen en individuele netwerken van de OKTO Theaters, 4 Oost Theater en de Provincie Overijssel is de regeling eind mei 2021 bekend gemaakt. In september 2021 is de regeling voor de 2de tranche op dezelfde wijze nogmaals onder de aandacht gebracht.

De aanvragers moesten een inhoudelijk plan inclusief tijdsplanning, begroting en speelplan indienen, met daarbij een korte beschrijving publieksbenadering/marketingaanpak. Het beschikbare bedrag werd in twee ronden verdeeld. Er is een commissie gevormd die bestond uit marketeers en programmeurs uit de 4 Oost Theaters en de OKTO Theaters, die de aanvragen beoordeelden op artistieke kwaliteit, track record, link met Overijssel, verrijking cultureel landschap, verbeeldingskracht en uitvoeringspotentie. De volgende makers/gezelschappen zijn gehonoreerd: De Jonge Honden (Spaghettirellen), Esther Groenenberg (Uit het hoofd), Theater de Makers (Tindertelefoon), Sjoeke Marije Wallendal (Een reis naar de mens), Consensus Vocalis (Schumann en zoon of het gewicht van een naam), Silas Neumann (Europadorp), Firma Weijland (Hundjen Jankliederen), Frank Blueka (educatieproject), Kunstenmakers (#NoFilter), Frens te Kieft (Circofation), Judith van der Klip (Als jij kon spreken), De Jonge Honden (Scheepsjongens van de Bonte Koe), Stichting Gelijkspel (DHLOMO). Door de gevolgen van corona zijn nog niet alle producties gerealiseerd en/of gespeeld. Enkele zijn verzet naar 2023 en sommige voorstellingen zijn nog bezig hun speelbeurten op orde te brengen. Het bestuur van Stg. 4 Oost is coulant ten aanzien van mogelijke aanpassingen van plannen door Corona maatregelen. Als het basisplan en begroting niet te veel wijzigt zal het project ondersteunt blijven. Eind 2022 is definitief duidelijk wat de eindstand zal zijn van deze regeling.

Leermomenten gedurende het proces:

- Het opstellen van een gedegen regeling met noodzakelijke en haalbare voorwaarden is een tijdrovende klus. Zeker met de vele belanghebbenden die er mee gemoeid zijn. Volgende keer de belanghebbenden en hun mogelijke invloed op de regeling beschrijven en een duidelijk tijdsplan maken. Dat geeft een project wat kort op de bal moet zijn snelheid.

- Vele makers in Overijssel zijn nog niet goed in staat om een juiste aanvraag te schrijven. Er is onwetendheid in het veld over hoe een subsidie aanvragen te schrijven. Zeker bij net afgestudeerden of jonge groepen. Het kan zijn dat we potentiële makers niet bereikt hebben omdat de aanvraag een obstakel was.
- De programmeurs van de 4 Oost Theaters/ OKTO Theaters hebben menig maker moeten ondersteunen bij hun aanvraag. Het is een aanbeveling om te zorgen dat bij een volgende regeling een onafhankelijke producent wordt betrokken die makers kan helpen met aanvragen. Tevens is het leren van 'subsidieaanvragen' een lacune binnen menig creatieve opleiding, hier zou aandacht voor moeten komen.
- Het opzetten van de subsidie, de administratie en financiële afhandeling rondom de aanvragen, de intensieve hulpvragen vanuit het veld & de afstemming tussen de vele belanghebbenden zijn zeer tijdrovend. Nu als surplus boven op eigen werkzaamheden gedaan door enkele medewerkers van de 4 Oost Theaters zelf, maar volgende keer beter als dit door een onafhankelijke producent gedaan gaat worden. Dit vermijdt ook mogelijke belangenverstremming.

Al met al een interessant leerproces met uiteindelijk een mooi resultaat. Daar mogen wij als culturele instellingen en Provincie trots op zijn.

Binnen de bizarre Corona jaren zijn er door deze regeling prachtige theaterprojecten in Overijssel ontstaan.

8. a 2, Financiën en Bezoekcijfers 2020

Zie Financieel Jaarverslag

8.a.7 Accountantsverklaring

Zie Financieel Jaarverslag.

Bijlages

Bijlage 1

Jaarrekening inclusief controleverklaring (volgt)

Programmeringsfonds voor de vier grote theaters in de provincie Overijssel

Mogelijk gemaakt door een bijdrage van de provincie Overijssel

Postbus 634 | 7500 AP Enschede | 053 - 4858585

